

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Informacja Krajowej Rady IARP dotycząca prac nad ustawą o zawodzie architekta

W związku z toczącymi się w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju pracami nad oddzielnymi regulacjami prawnymi, dotyczącymi zawodu architekta oraz zawodu inżyniera budownictwa, 14 sierpnia br. odbyło się spotkanie robocze w sprawie szczegółowych zapisów projektów ww. ustaw.

W rozmowach udział wzięli przedstawiciele Krajowej Rady Izby Architektów oraz samorządu inżynierów budownictwa. Izbę Architektów RP reprezentowali Małgorzata Pilinkiewicz Prezes KRIA RP, Wojciech Gęsiak Wiceprezes KRIA RP, Wojciech Gwizdak Sekretarz KRIA RP oraz Piotr Andrzejewski członek KRIA RP.

Krajowa Rada Izby Architektów RP od początku prac legislacyjnych, związanych z nowym uregulowaniem zawodu architekta, postulowała wprowadzenie odrębnych ustaw. Jednak samo „rozdzielenie” obecnie obowiązującej regulacji na dwa akty, stanowi dopiero początek prac w tym zakresie. Prace te stwarzają okazję do rozwiązania wielu problemów prawno-organizacyjnych, które Izba Architektów dostrzega niemal od początku funkcjonowania samorządu zawodowego. Do zagadnień tych należy przede wszystkim zakres czynności projektowych, które powinny być zastrzeżone wyłącznie dla zawodu architekta oraz związane z tym rozwiązania szczegółowe.

Podczas spotkania w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, dyskutowano głównie o zakresie prac projektowych, wykonywanych w toku procesu inwestycyjno-budowlanego, który powinien zostać określony dla właściwego zawodu oraz ewentualnych wyjątków.

IARP podtrzymała wcześniejszy postulat, iż co do zasady całość procesu projektowania architektonicznego, powinna być przedmiotem usług architekta. Jedyny wyjątek od tej zasady mogłoby tu stanowić projektowanie obiektów III kategorii (tj. inne niewielkie budynki, jak: domy letniskowe, budynki gospodarcze, garaże do dwóch stanowisk włącznie - wg zapisów z ustawy Prawo budowlane), na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i z wyłączeniem terenów i obiektów objętych ochroną na podstawie innych przepisów. Tylko bowiem jednoznacznie sprecyzowane przepisy, dotyczące warunków kształtowania przestrzeni i odnoszące się do niewielkich inwestycji, mogą być podstawą dopuszczenia wyjątku dla świadczenia usług projektowania architektonicznego również przez osoby, posiadające uprawnienia budowlane niezwiązane z wykształceniem architektonicznym. Tak określony zakres czynności projektowych, które mogłyby w drodze wyjątku wykonywać inżynier budownictwa sprawia, że projektuje on wedle wcześniej ustalonych rozstrzygnięć architektoniczno-urbanistycznych, wynikających z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przedstawiciele Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa stanowczo przeciwstawili się takiemu rozwiązaniu, postulując znaczące rozszerzenie uprawnień budowlanych posiadanych w ramach kwalifikacji inżyniera budowlanego do projektowania architektonicznego w zakresie obiektów do 1000

m³ i to bez wskazanych obecnie w przepisach prawa ograniczeń (zabudowy zagrodowej i obszarów zabudowy zagrodowej) oraz wskazując na potencjalny rynek pracy dla inżynierów branży konstrukcyjno-budowlanej na terenach miejskich.

IARP stoi na stanowisku, że skoro we wszystkich kategoriach obiektów, architekt jest zobowiązany zapewnić do współpracy odpowiednich projektantów branżowych, w każdym projekcie architekta uczestniczyć musi, siłą rzeczy, między innymi inżynier budownictwa posiadający odpowiednie uprawnienia konstrukcyjne i instalacyjne. Dotyczy to również budynków do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej, dla których obowiązuje sporządzenie projektu budowlanego, jako załącznika do wniosku o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie, zawierającego wszystkie elementy niezbędne dla funkcjonowania obiektu. Nie uchybia to więc potencjalnemu dostępowi inżynierów budownictwa do pracy na tym rynku zleceń.

Z przeprowadzonych rozmów wynika, że na obecnym etapie nie ma również zgody między Izbami, co do umiejscowienia przepisów dotyczących zakresu projektowania. IARP wskazywała również, że w konsekwencji odrębnych ustaw, każda z nich może regulować tylko dziedzinę swojego zawodu, w związku z czym, ustawa o inżynierach nie może regulować kwestii i zakresów działań zawodowych należących do architektów. Wynika to również z tego, że zawód architekta definiujemy zgodnie z wytycznymi dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz w oparciu o przesłanki zawarte w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 lutego br. w sprawie uprawnień budowlanych. Wynika z nich, że nie ma wykształcenia pokrewnego dla kierunku architektura. Tym samym, zawód architekta może i powinien być wykonywany wyłącznie przez osoby, które posiadają wykształcenie architektoniczne, a definiowany i regulowany powinien być w całości w jednej ustawie. Odpowiednio do tego IARP postuluje, aby ewentualne wyjątki, co do projektowania architektonicznego, zawrzeć wyłącznie w ustawie o architektach zgodnie z zakresem, który będzie ona regulować. Takie rozwiązanie wskazywać będzie, że są to wyjątki od zasady, a nie zakres uprawnień inżyniera budownictwa.

Tematem wymagającym dalszych rozmów jest zagadnienie uprawnień do kierowania budową lub robotami budowlanymi przez architektów. Zgodnie z postulatem IARP, architekci powinni nabywać takie uprawnienie po uzyskaniu tytułu zawodowego architekta (z uwzględnieniem współpracy w zakresie zadań, które zastrzeżone zostały dla inżynierów budownictwa, posiadających odpowiednie uprawnienia). Twierdzimy, iż jako koordynatorzy i prowadzący wielobranżowe opracowania projektowe, również na etapie realizacji inwestycji, jesteśmy odpowiednio przygotowani do prowadzenia takiej koordynacji na budowie, a zwłaszcza współpracy, dotyczącej wielobranżowych zagadnień wykonawczych, które stanowią całość funkcjonalno-użytkową realizowanego obiektu. IARP stoi na stanowisku, że należałoby utrzymać obecnie funkcjonujący model uprawnień do kierowania budową, z prawem dla architekta do pełnienia funkcji kierownika budowy lub inspektora nadzoru.

Spore wątpliwości IARP budzi kwestia inwestycji linowych oraz obiektów inżynierskich, bez udziału architekta, a także postulaty wskazania w ustawie o inżynierach budownictwa tych kategorii obiektów, które będą oni mogli projektować samodzielnie. Dotyczy to kategorii: V, VII, VIII, XXI, XXII, zastrzegając je dla zawodu inżyniera. Stanowisko powyższe jest dla IARP nie tylko niezrozumiałe, ale przede wszystkim nie do zaakceptowania. Podkreślić należy, że obecnie w większości obiektów wszystkich kategorii, zespół projektowy składa się z architektów i inżynierów budownictwa wszystkich branż, tym samym nie budzi żadnych wątpliwości zasadność udziału architekta w takich przedsięwzięciach.

Na podstawie konkluzji ze spotkania oraz w trybie ustaleń organizacyjnych samorządu Krajowa Rada Izby Architektów RP, monitoruje przebieg prac nad nowymi regulacjami i przygotowuje kolejne propozycje konkretnych rozwiązań legislacyjnych.

O przebiegu dalszych prac IARP będzie informować swoich członków na bieżąco, za pośrednictwem strony internetowej www.izbaarchitektow.pl.

Wojciech Gwizdak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady IARP